

A korszerű függönyökről

Szinte csodálkozva járunk egy-egy régi város utcáin és figyeljük a magánépületek kicsi ablakait; hogy tudtak a mögött ép testű s lelkű emberek kifejlődni? Mostanában, ha egy falun végigmegyünk, egész tömegével találunk olyan házat, amelyekben már hármas nagy ablakot vágtak. Így változik a felfogás; kutat, próbálkozik a technika s alkot mindig újat, hogy a társadalom változó igényeit kielégítse.

Levegő, fény, célszerűség és szépség szem előtt tartásával építik, illetve rendezik ma be a modern otthont. A nagy ablakok, sőt üvegfalak bocsátják be a drága napsugarat és a jó levegőt, de korántsem azért, hogy egy lépéssel beljebb jó vastag függöny felfogja őket! A függönynek is alkalmazkodnia, változnia kell az emberek felfogásával s így az ablakformákkal együtt.

A nehéz, vastag, leggyakrabban sötétszínű szövetfüggönyök ideje lejárt és azt felváltotta a vékony, világos, jó mosható anyagokból készült.

Melyek azok a szempontok, elvek, amiket követni kell, ha ma függönnyt veszünk vagy készítünk? A legelső és a legfontosabb az, hogy ne sötétítsen és ne fogja el a levegőt. Természetes, hogy ez elsősorban az anyag megválasztására és annak alkalmazására vonatkozik. Ma nemcsak közvetlenül ablak elé lógó stor, „bonne femme”, félfüggöny (vitrage) az, ami lazább szövésű anyagból készül, de a szárnyak és drapéria-rész is. Ha ma ragaszkodik valaki a nehezebb anyagú szárnyakhoz, akkor selymet vagy modern durvaszövésű színes vásznat vesz. Az, hogy a régi függöny sötétítette a szobákat, nemcsak az okozta, hogy a szárnyakkal elfogtak az ablakból jó darabot, hanem hozzájárult az is, hogy előszeretettel mély színű szöveteket alkalmaztak, mint pl. vörös, bíbor, sötétkék, olívdzöld stb. A mai vászonfüggönyszárny az, ablak tükréből

nem fed el semmit; színe, ha nem is minden esetben fehér vagy ekrü, de világos hatást adó.

Fontos szempont a könnyen kezelhetőség és színtartóság is. A régi brokát- és gyapjúfüggönyök szinte szítták magukba a port; rendbentartásuk nagy körültekintést, vigyázatot és sok időt igényelt. A mai háziasszonynak szem előtt kell tartania, hogy lehetőleg maga moshassa vagy egyszerű módon tisztíthassa függönyét és ezért kedvelték meg a mosható anyagokat. A fejlett gyáripár nagyon szép színösszeállítású függönyanyagokat hoz forgalomba, amelyek „Inrathren”-íestésűek s így úgy a napfény, mint a mosással szemben is biztosan színtartóak.

A harmadik szempont a függönyösszeállításnál az, hogy helyes érzékkel válasszuk ki az anyagok közül a kellő sűrűségűt. Ha szárnyak, drapéria és az ablak tükrét is takaró hármás összeállításról van szó, úgy a szárny és drapéria nehezebb, sűrűbb anyagból készüljön vagy legalább is a sztóréval egyezőbből. Ha a sztort valami kézimunkával díszítjük, vigyázzunk, hogy az alapanyag megfeleljen. Pl. ha embermagasságban sűrűmintás vagdalásos minta kerül rá, úgy nagylyukú túllt vagy vékony grenadint vehetünk, hiszen, ahol beláthatnak, ott úgyis batiszttal fedett. Igen divatos a nagyméretű receminták beállítása; ehhez sűrűbb grenadint vehetünk, mert különben a minta nem érvényesül s a szélek bedolgozása nem lehet kifogástalan és tartós. Igen kedvelt a csipkeszővet alkalmazása, mely bár drága, de eléggé tartós. 2 m-től 4 m-ig (szélességig) kapható, ára igen változó: 8—10 P-től 30—40 P-ig. Amennyiben áttörést, pl. angol madeirát vagy lyukhímzést óhajtunk rá, úgy alkalmas pl. a tuszor, melynek egyenletes és erős szálai a gádorokat jól tartják. A fehér és tompán színes műselyem és moulinéval hímzett függöny sem ritka. Leggyakrabban csíkban helyezik el ezt a díszet és csipkebetétekkel szegik. Ehhez a technikához a grenadin vagy vékony nyersselyem felel meg leginkább.

Ebből a néhány gyakorlati példából is láthatjuk, mennyire fontos, hogy vásárlásra induláskor már elhatározzuk a díszítés mékintjét. Az anyagvásárlás előtt az ablakunk méretét vagy a régi és megfelelő nagyságú függöny méretét tudnunk kell. Ha az összeállítás sokrészes, vagy sok a fodor,

úgy az üzletekben szívesen segítenek a szükséges anyagmennyiség kiszámításában. Tekintve, hogy egyminőségű anyagból többfajta szélesség is van, abból kell vennünk, amelyikből a leggazdaságosabban jövünk ki. (A fodroknál, a kész fodorszélesség méretéhez 2 cm-t szoktunk számítani és 1 m húzott fodor nyeréséhez 1.75 m—2 m anyagot számítunk.) Tüll (razil), grenadin, tuszor vásárláskor, húzzunk ki mind a két irányba futó szálból; próbáljuk szakítani. Ha az elemi szál erős, jóminőségű az anyag is. Igen fontos annak számításbavétele, hogy ezek az anyagok mosásnál erősen összeugranak; kb. méterenként 10 cm-t, tehát vásárláskor tartsuk ezt szem előtt. Mielőtt munkába kezdünk, avassuk, azaz forrázzuk le az anyagot. Ezek azok az elvek, melyeket bármely függöny vásárlásakor figyelembe kell vennünk.

Ha már most arról akarunk beszélni, hogy melyik szoba milyen függöny való, ehhez csak általánosságban szólhatunk hozzá. Egy régi bútorzathoz semmiképpen sem illik valami hypermodern, durvaszövésű, erősen geometrikus, erősen színes függöny; ilyenkor vegyünk csak ekrű grenadint vagy tüllt, úgy az ebédlő, mint a háló vagy nappaliba. A gyermekszoba- és verandaablakra csak szárnyfüggöny kerüljön. Ennek díszítése legyen eleven, színes; jól mosható pl. vörösrírásos, szálánvarrott vagy kartonból rátét stb.

Pár szót még a minta kiválasztásáról, a választott terv elhelyezéséről; kb. párkánytól fejmagasságig jelölhető meg az a hely, amit díszíteni szoktunk. A minta ne legyen aprólékos, mert a függönynek messziről is jól kell mutatnia. A minta síkdíszítmény, tehát ne hímezzük rá a Buddha-templom oszlopcarnokát, mint azt egy előkelő utcában két ablakon is láttam.

Olyan gazdag a magyarság helyesen stilizált formakincse s olyan szellemes a technikai megoldásokban! Ha nagy vonalban és alapelvben el is fogadjuk a kor diktálta elveket, kivitelben mindig találhatunk megoldást, ami jellegetesen magyar.

Kerékvártó Adrienne tanárnő.